

Sygn. akt IIIU 1053/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy	w Ostrołęce	Wydział III
Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych		

w składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Suchcicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 maja 2014 r. w O.

sprawy z odwołania M. L.

przy udziale zainteresowanego H. L.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania M. L.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 31 maja 2013 r. **znak** (...)

i z dnia 31 maja 2013 r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołania.

Sygn. akt III U 1053/13

UZASADNIENIE

M. L. wniosła odwołania od dwóch decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 31.05.2013r. znak(...)i znak (...) stwierdzających ustanie jej ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego i ustanie obowiązku opłacania składek za nią przez H.L.. Sprawy toczące się z obu odwołań o sygn. akt III U 1053/13 i III U 1054/13 Sąd połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. akt III U 1053/13.

Na podstawie art. 477¹¹ § 2 k.p.c. postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2013r. do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego Sąd wezwał **H. L.** Zainteresowany przyłączył się do odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Małżonkowie M. i H. L. byli właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni powyżej 20 ha położonego we wsi B. i D. i podlegali ubezpieczeniom społecznym rolników z tytułu prowadzenia tegoż gospodarstwa – przy czym M. L. jako małżonek rolnika w okresie od 1 lipca 1977r. do 31.12.1990r.

Do roku 1991 M. L. pracowała wspólnie z mężem na gospodarstwie rolnym, które otrzymali w drodze darowizny od jej teściów. W roku 1991 po raz pierwszy odwołująca się wyjechała do Stanów Zjednoczonych Ameryki do odwiedzin do córki E. J.. Ponownie odwołująca się wyjechała do USA w roku 1992, a następnie w 1995- na wesele córki – wróciła do kraju w 1996r. Ostatnim i zarazem najdłuższym pobytem M. L. w USA był okres 2007-2010r. W USA M. L. pomagała córce E. J. i zięciowi w prowadzeniu domu.

E. J. zgłosiła matkę do ubezpieczenia w USA wskazała kwoty dochodów osiągniętych przez matkę w wysokości:

-w roku 1992 - 7584,40 USD

- w roku 1993 – 6539,22 USD

- w roku 1995 – 4029,84 USD

- w roku 1996 – 3990,00 USD

- w roku 2007- 4202,00 USD

-w roku 2008 – 6765,00 USD

-w roku 2009 - 7065,00 USD

- w roku 2010 – 7111,00 USD (zaświadczenie k. 87V)

W okresie od 1 stycznia 1992r. do 31.12.1993r. i od 1 stycznia 1995r. do 31.12.1996r. oraz od 1 stycznia 2007r. do dnia 31.12.2010r.M. L. podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu wynagrodzenia otrzymywanego na terenie USA (k.150 a.r.)

Odwołująca się w okresie pobytów w USA korzystała z ubezpieczenia m.in. do celów leczniczych, wizyt u dentysty, zakupu leków (oświadczenie odwołującej się k. 101 i 135)

Gospodarstwem w czasie nieobecności odwołującej się zajmował się jej mąż, córki K., A. i J. oraz teściowa.

Decyzją z dn. 30 marca 2005r. Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa M. L. przyznano rentę strukturalną na okres od 30.12.2004r. do 30.11.2014r.

W okresie od 1 stycznia 1992r. do 31.12.1993r. i od 1 stycznia 1995r. do 31.12.1996r. oraz od 1 stycznia 2007r. do dnia 31.12.2010r.M. L. podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu wynagrodzenia otrzymywanego na terenie USA.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o niesporne twierdzenia stron, zeznania świadków: K. A. (k.60v), A. P. (k.61), J. Z. (k.61), dokumentację zawartą w aktach NKP 19220/2, dokumentację dot. renty strukturalnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania nie są zasadne.

W niniejszym postępowaniu Sąd zajmował się kwestią, czy odwołująca się M. L. powinna podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: wypadkowym, chorobowym, macierzyńskim i emerytalno – rentowym – za okresy, kiedy podlegała ubezpieczeniom na podstawie innych przepisów.

Zaskarżonymi decyzjami z dnia 31.05.2013r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził bowiem, że M. L. w okresie: od 1 stycznia 1992r. do 31.12.1993r. i od 1 stycznia 1995r. do 31.12.1996r. (decyzja znak (...)) oraz od 1 stycznia 2007r. do dnia 31.12.2010r. (decyzja znak (...)) ustało ubezpieczenie społecznemu rolników i obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie i emerytalno – rentowe.

W decyzji wskazano, że ustanie ubezpieczenia było wynikiem powzięcia informacji o podleganiu innemu ubezpieczeniu społecznemu przez M. L. z tytułu zatrudnienia na terenie Stanów Zjednoczonych Ameryki we wskazanych wyżej okresach.

W sprawie mają zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U.2013.1403 j.t.).

Artykuł 3 w/w ustawy stanowi, że ubezpieczeniu podlega się z mocy ustawy albo na wniosek (ust. 1).

Natomiast wg art. 4 ust. 1 składki na ubezpieczenie za każdego ubezpieczonego opłaca rolnik. Jeżeli działalność rolnicza jest prowadzona na rachunek kilku osób, obowiązek opłacenia składki ciąży na nich solidarnie. Według ust. 2 obowiązek opłacenia składki powstaje od dnia, w którym powstało ubezpieczenie, a ustaje od dnia, w którym ustało ubezpieczenie.

Kwestie związane z podleganiem ubezpieczeniu społecznemu rolników regulowane są przez art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 16 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 tej ustawy, tj. pełnemu ubezpieczeniu społecznemu rolników: wypadkowemu, chorobowemu, macierzyńskiemu i emerytalno-rentowemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny - jeżeli rolnik ten nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Przepisy ustawy dotyczące ubezpieczenia rolnika i świadczeń przysługujących rolnikowi stosuje się także do **małżonka rolnika**, chyba że ten małżonek nie pracuje w gospodarstwie rolnika ani w gospodarstwie domowym bezpośrednio związanym z tym gospodarstwem rolnym (art. 5 powołanej ustawy).

W myśl art. 6 pkt 1 powołanej ustawy, za rolnika uważa się osobę fizyczną, zamieszkuje i prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osobę, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa do zalesienia. **Domownikiem** jest natomiast osoba bliska rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie oraz stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

Przedmiotem sporu w rozpoznawanej sprawie była okoliczność, czy odwołująca się M. L. w okresie od 1 stycznia 1992r. do 31.12.1993r. i od 1 stycznia 1995r. do 31.12.1996r. oraz od 1 stycznia 2007r. do dnia 31.12.2010r. winna podlegać z mocy ustawy ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe z akt organu emerytalno – rentowego i materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy.

W aktach emerytalno – rentowych zawarto informację, że ustanie ubezpieczenia było wynikiem powzięcia informacji o podleganiu innemu ubezpieczeniu społecznemu przez M. L. z tytułu zatrudnienia na terenie Stanów Zjednoczonych Ameryki we wskazanych wyżej okresach.

Począwszy od roku 1991 M. L. wyjeżdżała do USA do córki E. J. - Sąd mimo usilnych starań nie był w stanie uzyskać informacji o szczegółowych okresach tych pobytów. Odwołująca się początkowo utrzymywała, że paszport zgubiła (k. 28v), H. L. oświadczył, że mieli w domu kradzież i dokumenty zaginęły (k.28), ostatecznie zaś strony „zgodnie” zeznały, że paszport zginął podczas remontu domu (k. 135v i 136). Słuchane w charakterze świadków córki stron K. A., A. P. i J. Z. nie potrafiły również określić ściśle dat pobytu matki u USA.

W świetle powyższego Sąd przyjął, że odwołująca się w spornych okresach w Polsce przebywała sporadycznie, stale zaś przebywała na terenie USA – tam koncentrowało się jej życie, tam również korzystała z opieki lekarskiej, dentystycznej, a co najistotniejsze tam też podlegała ubezpieczeniu społecznemu. Sam fakt, że odwołująca się przyjechała na komunię córki K.niczego nie zmienia. M. L.nie była stanie nawet pomagać w zarządzaniu gospodarstwem ponieważ nawet kontakt telefoniczny by utrudniony, nie było jeszcze tak rozwiniętej telefonii komórkowej. Jako rolnik lub domownik odwołująca się winna w spornych okresach przebywać w kraju z zamiarem prowadzenia działalności rolniczej (tak w wyroku SN z dnia 28.01.2009 IUK 202/08). Nie wyklucza to jednak wyjazdów rolnika za granicę, pod warunkiem, że nie łączą się one z zaprzestaniem prowadzenia działalności rolniczej (wyrok SA w Rzeszowie z dnia 24 maja 1994r. III AUr 162/94). Przyjmuje się, że jedynie krótkotrwałe podjęcie zatrudnienia w innym państwie nie powoduje wyłączenia rolnika z ubezpieczenia. W przypadku M. L.nie były to pobyty krótkotrwałe, co wiązało się ze zgłoszeniem jej przez córkę do instytucji ubezpieczeniowej w USA.

Nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy i w ocenie Sądu kluczowym jest posiadanie innego tytułu ubezpieczenia, co było bezsporne.

Wskazane wyżej przepisy art. 7 ust. 1 art. 16 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jednoznacznie wskazują na obowiązek podlegania ubezpieczeniu społecznemu tylko z jednego tytułu, a nie z obydwu jednocześnie. Odwołująca się podlegała ubezpieczeniom z tytułu osiągniętych zarobków w USA (z ubezpieczenia tego także korzystała podczas pobytu w Stanach) - to zaś w ocenie Sądu wyłącza możliwość ubezpieczenia społecznego rolników z mocy ustawy.

W ocenie Sądu Okręgowego nie zmienia sytuacji prawnej wnioskodawczyni sam fakt pobierania przez nią, począwszy od 2004r. renty strukturalnej - podobnie wypowiedział się SN w wyroku z dnia 27 marca 2012r. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu orzeczenia podkreślił, że osobny tytuł ubezpieczenia społecznego powoduje wyłączenie z kręgu osób podlegających z mocy ustawy ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

Mając to na uwadze, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.